

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2015/1523 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 14ης Σεπτεμβρίου 2015****για τη θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 78 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΣΛΕΕ»), εφόσον ένα ή περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν επείγουσα κατάσταση, λόγω αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών, το Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προσωρινά μέτρα υπέρ του εν λόγω κράτους μελών ή των εν λόγω κρατών μελών.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 80 της ΣΛΕΕ, οι πολιτικές της Ένωσης στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, του ασύλου και της μετανάστευσης και η εφαρμογή τους πρέπει να διέπονται από τις αρχές της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών, ενώ οι πράξεις της Ένωσης που θεσπίζονται στον τομέα αυτό πρέπει να περιέχουν κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής.
- (3) Η πρόσφατη κατάσταση κρίσης στη Μεσόγειο ώθησε τα θεσμικά όργανα της Ένωσης να αναγνωρίσουν αμέσως τις έκτακτες μεταναστευτικές ροές σε αυτή την περιοχή και να απευθύνουν έκκληση να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα αλληλεγγύης για τα κράτη μέλη που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή. Στην κοινή συνεδρίαση των Υπουργών Εξωτερικών και Εσωτερικών που πραγματοποιήθηκε στις 20 Απριλίου 2015, η Επιτροπή παρουσίασε ειδικότερα σχέδιο δέκα σημείων όσον αφορά τις άμεσες δράσεις που επιβάλλεται να ληφθούν για την αντιμετώπιση της εν λόγω κρίσης, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η δέσμευση εξέτασης των επιλογών που αφορούν τον μηχανισμό επείγουσας μετεγκατάστασης.
- (4) Κατά τη σύνοδό του της 23ης Απριλίου 2015, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να ενισχύσει την εσωτερική αλληλεγγύη και ευθύνη και δεσμεύτηκε ιδίως να αυξήσει τη βοήθεια έκτακτης ανάγκης προς τα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής και να εξετάσει τις επιλογές για τη διοργάνωση της οικειοθελούς επείγουσας μετεγκατάστασης, καθώς και να προβεί σε ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (ΕΥΥΑ) στα κράτη μέλη που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για την κοινή επεξεργασία των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, μεταξύ άλλων, σε θέματα καταχώρισης και λήψης δακτυλικών αποτυπωμάτων.
- (5) Στο ψήφισμά του της 28ης Απριλίου 2015, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπενθύμισε εκ νέου την ανάγκη η Ένωση να στηρίξει την αντίδρασή της στις πρόσφατες τραγωδίες στη Μεσόγειο στην αλληλεγγύη και τη δίκαιη κατανομή των ευθυνών και να εντείνει τις προσπάθειές της στον τομέα αυτό έναντι εκείνων των κρατών μελών που υποδέχονται τον υψηλότερο αριθμό προσφύγων και αιτούντων διεθνή προστασία είτε σε απόλυτους αριθμούς είτε αναλογικά.
- (6) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά τη σύνοδό του στις 25 και 26 Ιουνίου 2015, αποφάσισε μεταξύ άλλων ότι θα πρέπει να προχωρήσουν παράλληλα οι τρεις κύριες διαστάσεις: μετεγκατάσταση/επανεγκατάσταση, επιστροφή/επανεισοδοχή/επανένταξη και συνεργασία με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε συγκεκριμένα, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη σημερινή κατάσταση έκτακτης ανάγκης και τη δέσμευση για ενίσχυση της αλληλεγγύης και της ευθύνης, ως προς την προσωρινή και έκτακτη μετεγκατάσταση από την Ιταλία και την Ελλάδα προς άλλα κράτη μέλη, σε διάστημα δύο ετών, 40 000 προσώπων με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας. Ζήτησε δε να εκδοθεί τάχιστα απόφαση του Συμβουλίου προς τούτο και κατέληξε ότι, για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποφασίσουν ομόφωνα για την κατανομή αυτών των προσώπων, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες εκάστου κράτους μέλους.
- (7) Οι ιδιαίτερες συνθήκες στα κράτη μέλη προκύπτουν, συγκεκριμένα, από τις μεταναστευτικές ροές σε άλλες γεωγραφικές περιφέρειες, όπως η μεταναστευτική οδός των δυτικών Βαλκανίων.

- (8) Διάφορα κράτη μέλη βρέθηκαν αντιμέτωπα με σημαντική αύξηση του συνολικού αριθμού μεταναστών, μεταξύ άλλων και των αιτούντων διεθνή προστασία, που έφθασαν στο έδαφός τους το 2014, ενώ ορισμένα εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν αυτή την κατάσταση τους πρώτους μήνες του 2015. Έκτακτη χρηματοδοτική συνδρομή από την Επιτροπή και επιχειρησιακή υποστήριξη από την ΕΥΥΑ δόθηκαν σε διάφορα κράτη μέλη, για να βοηθηθούν να αντεπεξέλθουν στην αύξηση αυτή.
- (9) Μεταξύ των κρατών μελών που γνώρισαν καταστάσεις σημαντικής πίεσης και υπό το φως των πρόσφατων τραγικών γεγονότων στη Μεσόγειο, η Ιταλία και η Ελλάδα ειδικότερα ήλθαν αντιμέτωπες με άνευ προηγουμένου ροές μεταναστών, στους οποίους ανήκουν και οι αιτούντες που έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, οι οποίοι φθάνουν στα εδάφη τους ασκώντας τεράστια πίεση στα συστήματα μετανάστευσης και ασύλου τους.
- (10) Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα (Frontex), οι διαδρομές της Κεντρικής και της Ανατολικής Μεσογείου αποτέλεσαν τις κύριες περιοχές παράτυπης διέλευσης των συνόρων στην Ένωση το 2014. Πάνω από 170 000 μετανάστες έφτασαν παράτυπα το 2014 μόνο στην Ιταλία, αντιπροσωπεύοντας αύξηση της τάξης του 277 % σε σύγκριση με το 2013. Σταθερή ήταν επίσης η αύξηση που παρατηρήθηκε στην Ελλάδα, με περισσότερους από 50 000 παράτυπους μετανάστες να φθάνουν στη χώρα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 153 % σε σύγκριση με το 2013. Οι συνολικοί αριθμοί αυξήθηκαν περαιτέρω κατά τη διάρκεια του 2015. Τους πρώτους έξι μήνες του 2015, στην Ιταλία σημειώθηκε αύξηση των παράτυπων διελεύσεων των συνόρων κατά 5 % σε σύγκριση με το ίδιο διάστημα του προηγούμενου έτους. Η Ελλάδα βρέθηκε, εξάλλου, αντιμέτωπη με απότομη αύξηση του αριθμού παράτυπων διελεύσεων των συνόρων την ίδια περίοδο, που αντιστοιχεί σε εξαπλάσιασμό κατά το πρώτο εξάμηνο του 2014 (πάνω από 76 000 το διάστημα Ιανουάριος-Ιούνιος του 2015 σε σύγκριση με τους 11 336 το διάστημα Ιανουάριος-Ιούνιος 2014). Σημαντικό ποσοστό, από τον συνολικό αριθμό των παράτυπων μεταναστών που εντοπίστηκαν στις δύο αυτές περιοχές, απαρτίζεται από μετανάστες με εθνικότητες για τις οποίες, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, τα ποσοστά αναγνώρισης σε επίπεδο Ένωσης είναι υψηλά.
- (11) Σύμφωνα με την Eurostat, 64 625 άτομα υπέβαλαν αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ιταλία το 2014, σε σύγκριση με 26 920 το 2013 (ήτοι αύξηση κατά 143 %). Μικρότερη ήταν η αύξηση του αριθμού των αιτήσεων που παρατηρήθηκε στην Ελλάδα με 9 430 αιτούντες (ήτοι αύξηση κατά 15 %). Το πρώτο τρίμηνο του 2015, 15 250 άτομα υπέβαλαν αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ιταλία (που σημαίνει αύξηση κατά 47 % σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2014), ενώ 2 615 άτομα υπέβαλαν αίτηση στην Ελλάδα (δηλαδή, αύξηση κατά 28 % σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2014).
- (12) Πολλές είναι οι δράσεις που έχουν αναληφθεί μέχρι στιγμής προς υποστήριξη της Ιταλίας και της Ελλάδας στο πλαίσιο της πολιτικής μετανάστευσης και ασύλου, μεταξύ άλλων με την παροχή σε αυτές ουσιαστικής επείγουσας βοήθειας και επιχειρησιακής υποστήριξης από την ΕΥΥΑ. Η Ιταλία και η Ελλάδα αποτέλεσαν τον δεύτερο και τρίτο μεγαλύτερο δικαιούχο χρηματοδοτήσεων που εκταμειώθηκαν κατά την περίοδο 2007-2013 στο πλαίσιο του γενικού προγράμματος «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών» (SOLID) και έλαβαν επιπροσθέτως ουσιαστική χρηματοδότηση για επείγουσες ανάγκες. Η Ιταλία και η Ελλάδα θα εξακολουθήσουν ενδεχομένως να αποτελούν τους κύριους δικαιούχους του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) κατά την περίοδο 2014-2020.
- (13) Λόγω της συνεχιζόμενης αστάθειας και των συγκρούσεων στις άμεσα γειτονικές χώρες της Ιταλίας και της Ελλάδας, είναι πολύ πιθανό ότι θα συνεχίσει να ασκείται σημαντική και αυξανόμενη πίεση στα συστήματα μετανάστευσης και ασύλου τους, με σημαντικό μέρος των μεταναστών να έχει ενδεχομένως ανάγκη διεθνούς προστασίας. Αυτό καταδεικνύει την επιτακτική ανάγκη να επιδειχθεί αλληλεγγύη έναντι της Ιταλίας και της Ελλάδας και να συμπληρωθούν οι δράσεις που έχουν αναληφθεί μέχρι στιγμής, ώστε να τους παρασχεθεί στήριξη με προσωρινά μέτρα στον τομέα του ασύλου και της μετανάστευσης.
- (14) Η Ιταλία και η Ελλάδα θα πρέπει ταυτόχρονα να διαμορφώσουν τις δομικές λύσεις που θα οδηγήσουν στην αντιμετώπιση των εξαιρετικών πιέσεων τις οποίες δέχονται τα συστήματα ασύλου και μετανάστευσης. Τα μέτρα που καθορίζονται στην παρούσα απόφαση θα πρέπει επομένως να συμβαδίσουν με τη θέσπιση από την Ιταλία και την Ελλάδα συμπαγούς και στρατηγικού πλαισίου για την αντιμετώπιση των καταστάσεων κρίσης και την εντατικοποίηση της συνεχιζόμενης διαδικασίας μεταρρύθμισης σε αυτούς τους τομείς. Στο σημείο αυτό, η Ιταλία και η Ελλάδα θα πρέπει η καθεμία να υποβάλουν, κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας απόφασης, οδικό χάρτη στην Επιτροπή, ο οποίος θα πρέπει να περιλαμβάνει επαρκή μέτρα στον τομέα του ασύλου, της πρώτης υποδοχής και του επαναπαρισμού, ενισχύοντας την ικανότητα, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων τους σε αυτούς τους τομείς, καθώς και μέτρα για τη διασφάλιση της κατάλληλης εφαρμογής της παρούσας απόφασης, με σκοπό να τους δοθεί η δυνατότητα να αντεπεξέλθουν καλύτερα, μετά την παρέλευση ισχύος της παρούσας απόφασης, στην πιθανή αυξημένη εισροή μεταναστών στα εδάφη τους.
- (15) Έχοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε σειρά αλληλένδετων μέτρων, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία να αναστέλλει, όπου αρμόζει και αφού δοθεί στο εν λόγω κράτος η δυνατότητα να διατυπώσει τις απόψεις του, την εφαρμογή της παρούσας απόφασης για περιορισμένο χρονικό διάστημα, εφόσον η Ιταλία ή η Ελλάδα δεν σέβεται τις δεσμεύσεις της στο θέμα αυτό.

- (16) Εάν ένα κράτος μέλος αντιμετωπίζει παρόμοια επείγουσα κατάσταση λόγω αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών, το Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει, μετά από πρόταση της Επιτροπής, και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προσωρινά μέτρα υπέρ του εν λόγω κράτους μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, την αναστολή των υποχρεώσεων του εν λόγω κράτους μέλους που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση.
- (17) Σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, τα μέτρα που σχεδιάζεται να ληφθούν υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας πρέπει να έχουν προσωρινό χαρακτήρα. Η περίοδος των 24 μηνών είναι λογική προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση θα έχουν πραγματικό αντίκτυπο στο θέμα της στήριξης της Ιταλίας και της Ελλάδας για την αντιμετώπιση των σημαντικών μεταναστευτικών ροών στο έδαφός τους.
- (18) Τα μέτρα για μετεγκατάσταση από την Ιταλία και την Ελλάδα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση συνεπάγονται την προσωρινή παρέκκλιση από τον κανόνα που ορίζεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, κατά τον οποίον η Ιταλία και η Ελλάδα θα ήταν διαφορετικά υπεύθυνες για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας βάσει των κριτηρίων του κεφαλαίου III του εν λόγω κανονισμού, καθώς και προσωρινή παρέκκλιση από τις διαδικαστικές ενέργειες, συμπεριλαμβανομένων των χρονικών ορίων, που καθορίζονται στα άρθρα 21, 22 και 29 του εν λόγω κανονισμού. Οι λοιπές διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013, περιλαμβανομένων των εκτελεστικών κανόνων του κανονισμού της Επιτροπής (ΕΚ) αριθ. 1560/2003⁽²⁾ και του εκτελεστικού κανονισμού της Επιτροπής (ΕΕ) αριθ. 118/2004⁽³⁾, εξακολουθούν να ισχύουν, περιλαμβανομένων των κανόνων που προβλέπονται σε αυτούς και αφορούν, αφενός, την υποχρέωση των κρατών μελών μεταφοράς να αναλαμβάνουν τα έξοδα μεταφοράς του αιτούντος στο κράτος μέλος μετεγκατάστασης και, αφετέρου, τη συνεργασία σχετικά με τις μεταφορές μεταξύ κρατών μελών, καθώς και τη διαβίβαση πληροφοριών μέσω του ηλεκτρονικού δικτύου επικοινωνίας Dublinet.

Η απόφαση συνεπάγεται επίσης παρέκκλιση από τη συγκατάθεση του αιτούντος διεθνή προστασία όπως ορίζεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 516/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.⁽⁴⁾

- (19) Τα μέτρα μετεγκατάστασης δεν απαλλάσσουν τα κράτη μέλη από την πλήρη εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013, περιλαμβανομένων των διατάξεων για την επανένωση των οικογενειών, η ειδική προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων, και η διακριτική ρήτρα για ανθρωπιστικούς λόγους.
- (20) Έπρεπε να γίνει η επιλογή ποια θα είναι τα εφαρμοστέα κριτήρια κατά την έκδοση της απόφασης ποιοι και πόσοι αιτούντες θα μετεγκατασταθούν από την Ιταλία και την Ελλάδα, με την επιφύλαξη των αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο για τις αιτήσεις ασύλου. Προβλέπεται ένα σαφές και πρακτικά εφαρμόσιμο σύστημα με βάση το κατώτατο όριο του μέσου ποσοστού των αποφάσεων για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας στις πρωτοβάθμιες διαδικασίες στο επίπεδο της Ένωσης, όπως ορίζονται από την Eurostat, επί του συνολικού αριθμού των αποφάσεων επί των αιτήσεων παροχής ασύλου για λόγους διεθνούς προστασίας που εκδίδονται στο επίπεδο της Ένωσης σε πρώτο βαθμό, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία. Αφενός, το εν λόγω κατώτατο όριο πρέπει να εξασφαλίζει, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, ότι όλοι οι αιτούντες που χρήζουν σαφώς διεθνούς προστασίας, θα είναι σε θέση να απολαμβάνουν πλήρως και ταχέως τα δικαιώματα προστασίας τους στο κράτος μέλος της μετεγκατάστασης. Από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να αποτρέψει, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, τους αιτούντες που ενδέχεται να λάβουν αρνητική απόφαση στο θέμα της αίτησής τους να μετεγκατασταθούν σε κάποιο άλλο κράτος μέλος με αποτέλεσμα, επομένως, την αδικαιολόγητη παράταση της παραμονής τους στην Ένωση. Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα και ενημερωμένα τριμηνιαία στοιχεία της Eurostat για τις πρωτοβάθμιες αποφάσεις, στην παρούσα απόφαση οφείλει να χρησιμοποιηθεί κατώτατο όριο 75 %.
- (21) Τα προσωρινά μέτρα έχουν ως στόχο να απαλλάξουν την Ιταλία και την Ελλάδα από σημαντικές πιέσεις στον τομέα του ασύλου ιδίως με τη μετεγκατάσταση σημαντικού αριθμού αιτούντων που έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, οι οποίοι έφθασαν στο έδαφος της Ιταλίας ή της Ελλάδας μετά την ημερομηνία κατά την οποία έχει αρχίσει να εφαρμόζεται

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 31).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1560/2003 της Επιτροπής, της 2ας Σεπτεμβρίου 2003, για τα μέτρα εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (ΕΕ L 222 της 5.9.2003, σ. 3).

⁽³⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 118/2014 της Επιτροπής, της 30ής Ιανουαρίου 2014, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1560/2003 για τα μέτρα εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (ΕΕ L 39 της 8.2.2014, σ. 1).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 516/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για τη δημιουργία του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, την τροποποίηση της απόφασης 2008/381/ΕΚ του Συμβουλίου και την κατάργηση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αριθ. 573/2007/ΕΚ και αριθ. 575/2007/ΕΚ και της απόφασης 2007/435/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 150 της 20.5.2014, σ. 168).

η παρούσα απόφαση. Με βάση τον συνολικό αριθμό των υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν εισέλθει παράτυπα στην Ιταλία ή την Ελλάδα το 2014 και τον αριθμό των προσώπων που έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, συνολικά 40 000 αιτούντες που έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας θα πρέπει να μετεγκατασταθούν από την Ιταλία και την Ελλάδα. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί σε περίπου 40 % του συνολικού αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, οι οποίοι έχουν εισέλθει παράτυπα στην Ιταλία και την Ελλάδα το 2014. Επομένως, το μέτρο μετεγκατάστασης που προτείνεται στην παρούσα απόφαση συνιστά δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ Ιταλίας και Ελλάδας, αφενός, και των άλλων κρατών μελών, αφετέρου. Με βάση τα ίδια συνολικά διαθέσιμα στοιχεία για το 2014 και κατά το πρώτο τετράμηνο του 2015 στην Ιταλία σε σύγκριση με την Ελλάδα, το 60 % αυτών των αιτούντων θα πρέπει να μετεγκατασταθεί από την Ιταλία και το 40 % από την Ελλάδα.

- (22) Αποτυπώνοντας την ιδιαίτερη κατάσταση των κρατών μελών, στις 20 Ιουλίου 2015 εγκρίθηκε με συναίνεση ψήφισμα των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνεργομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, για τη μετεγκατάσταση από την Ιταλία και την Ελλάδα 40 000 προσώπων με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας. Εντός περιόδου δύο ετών, 24 000 πρόσωπα θα πρέπει να μετεγκατασταθούν από την Ιταλία και 16 000 πρόσωπα θα πρέπει να μετεγκατασταθούν από την Ελλάδα.
- (23) Το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME), που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 516/2014, παρέχει υποστήριξη σε ενέργειες κατανομής των βαρών που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ των κρατών μελών και είναι ανοικτό σε νέες εξελίξεις πολιτικής στον τομέα αυτό. Το άρθρο 7 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 516/2014 προβλέπει τη δυνατότητα για τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν δράσεις που σχετίζονται με τη μεταφορά των αιτούντων διεθνή προστασία στο πλαίσιο των εθνικών τους προγραμμάτων, ενώ το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 516/2014 προβλέπει τη δυνατότητα κατ' αποκοπή ποσού 6 000 EUR για τη μεταφορά των δικαιούχων διεθνούς προστασίας από άλλο κράτος μέλος.
- (24) Με στόχο την εφαρμογή της αρχής της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών και λαμβάνοντας υπόψη ότι η παρούσα απόφαση συνιστά περαιτέρω ανάπτυξη της πολιτικής στον τομέα αυτό, είναι σκόπιμο να διασφαλίζεται ότι τα κράτη μέλη που μεταφέρουν αιτούντες οι οποίοι έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας από την Ιταλία ή την Ελλάδα, σύμφωνα με την παρούσα απόφαση, λαμβάνουν εφάπαξ ποσό για κάθε μετεγκατάσταση προσώπου το οποίο είναι ίσο με το κατ' αποκοπή ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 516/2014, δηλαδή 6 000 EUR, και υλοποιείται εφαρμόζοντας τις ίδιες διαδικασίες. Αυτό συνεπάγεται περιορισμένη, προσωρινή παρέκκλιση από το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 516/2014, δεδομένου ότι το κατ' αποκοπή ποσό θα πρέπει να καταβάλλεται για μετεγκατάσταση αιτούντων και όχι στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας. Αυτή η προσωρινή επέκταση του πεδίου εφαρμογής των εν δυνάμει δικαιούχων του κατ' αποκοπή ποσού φαίνεται όντως να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του συστήματος έκτακτης ανάγκης που έχει συσταθεί με την παρούσα απόφαση.
- (25) Είναι αναγκαίο να εξασφαλισθεί η θέσπιση ταχύρρυθμης διαδικασίας μετεγκατάστασης και να συνοδευθεί η εφαρμογή των προσωρινών μέτρων από τη στενή διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και από την επιχειρησιακή υποστήριξη που παρέχεται από την ΕΥΥΑ.
- (26) Η εθνική ασφάλεια και η δημόσια τάξη πρέπει να λαμβάνονται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας μετεγκατάστασης, έως ότου εκτελεσθεί η μεταφορά του αιτούντος. Με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων του αιτούντος, περιλαμβανομένων των κανόνων για την προστασία των δεδομένων, όταν ένα κράτος μέλος θεωρεί ευλόγως ότι ο αιτών αποτελεί κίνδυνο για την εθνική του ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, ενημερώνει σχετικά τα λοιπά κράτη μέλη.
- (27) Όταν αποφασίζεται ποιοι αιτούντες με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας θα πρέπει να μετεγκατασταθούν από την Ιταλία και την Ελλάδα, πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στους ευάλωτους αιτούντες κατά την έννοια των άρθρων 21 και 22 της οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾. Από την άποψη αυτή, πρωταρχικό μέλημα πρέπει να αποτελούν οι οποιοσδήποτε ειδικές ανάγκες των αιτούντων, στις οποίες συγκαταλέγεται μεταξύ άλλων και η υγεία. Στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού πρέπει πάντα να δίνεται πρωταρχική σημασία.
- (28) Επιπλέον, προκειμένου να αποφασισθεί ποιο συγκεκριμένο κράτος μέλος θα πρέπει να αποτελέσει το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης, πρέπει να λαμβάνονται ειδικότερα υπόψη τα ιδιάζοντα προσόντα και χαρακτηριστικά των ενδιαφερόμενων αιτούντων, όπως οι γλωσσικές ικανότητες, καθώς και άλλες επιμέρους ενδείξεις βάσει αποδεδειγμένων οικογενειακών, πολιτισμικών ή κοινωνικών δεσμών που θα μπορούσαν να διευκολύνουν την ένταξή τους στο κράτος μέλος της μετεγκατάστασης. Στην περίπτωση των ιδιαίτερα ευάλωτων αιτούντων, θα πρέπει να αξιολογείται η ικανότητα του κράτους μέλους της μετεγκατάστασης να παρέχει επαρκή υποστήριξη σε αυτούς τους αιτούντες και η ανάγκη

⁽¹⁾ Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 96).

εξασφάλισης δίκαιης κατανομής των αιτούντων μεταξύ των κρατών μελών. Με τη δέουσα τήρηση της αρχής περί μη διακρίσεων, τα κράτη μέλη μετεγκατάστασης υποδεικνύουν τους αιτούντες που προτιμούν βάσει των ανωτέρω πληροφοριών· βάσει των υποδείξεων αυτών, η Ιταλία και η Ελλάδα, σε συνεργασία με την ΕΥΥΑ και, όπου αρμόζει, με αξιωματικούς συνδέσμους, καταρτίζουν καταλόγους αιτούντων που είναι πιθανόν να μετεγκατασταθούν σε συγκεκριμένο κράτος μέλος.

- (29) Ο διορισμός από τα κράτη μέλη αξιωματικών συνδέσμων στην Ιταλία και την Ελλάδα έχει σκοπό να διευκολύνει την αποτελεσματική εφαρμογή της διαδικασίας μετεγκατάστασης, μεταξύ άλλων με την κατάλληλη ταυτοποίηση των αιτούντων που θα μπορούσαν να μετεγκατασταθούν, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τον ευάλωτο χαρακτήρα και τα προσόντα τους. Όσον αφορά και τον διορισμό των αξιωματικών συνδέσμων στην Ιταλία και την Ελλάδα και την άσκηση των καθηκόντων τους, το κράτος μέλος μετεγκατάστασης και η Ιταλία και η Ελλάδα ανταλλάσσουν κάθε σχετική πληροφορία και εξακολουθούν να συνεργάζονται στενά καθ' όλη τη διάρκεια της μετεγκατάστασης.
- (30) Οι νομικές και διαδικαστικές εγγυήσεις που θεσπίζονται με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013 εξακολουθούν να ισχύουν για τους αιτούντες που καλύπτονται από την παρούσα απόφαση. Οι αιτούντες θα πρέπει επιπλέον να ενημερώνονται για τη διαδικασία μετεγκατάστασης που προβλέπεται στην παρούσα απόφαση και να τους κοινοποιείται η απόφαση μετεγκατάστασης, η οποία αποτελεί απόφαση μεταφοράς κατά την έννοια του άρθρου 26 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ο αιτών (η αιτούσα) δεν έχει το δικαίωμα δυνάμει της νομοθεσίας της ΕΕ να επιλέξει το κράτος μέλος που θα είναι υπεύθυνο για την αίτησή του (της), θα πρέπει να έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής κατά της απόφασης μετεγκατάστασης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013, αποκλειστικά προς τον σκοπό της διασφάλισης του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων του. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού αυτού, τα κράτη μέλη προβλέπουν στην εθνική τους νομοθεσία ότι η προσφυγή κατά της απόφασης μεταφοράς δεν αναστέλλει αυτόματα τη μεταφορά του αιτούντος, αλλά ότι το εν λόγω πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να ζητήσει αναστολή εφαρμογής της απόφασης μεταφοράς εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής.
- (31) Πριν και μετά τη μεταφορά τους προς τα κράτη μέλη της μετεγκατάστασης, οι αιτούντες διαθέτουν τα δικαιώματα και τις εγγυήσεις που καθορίζονται με την οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ και με την οδηγία 2013/33/ΕΕ, μεταξύ άλλων και σε σχέση με τις ειδικές ανάγκες υποδοχής τους και τις διαδικαστικές ανάγκες. Επιπλέον, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾ εξακολουθεί να ισχύει όσον αφορά τους αιτούντες που καλύπτονται από την παρούσα απόφαση.
- (32) Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα προκειμένου να αποφεύγονται οι δευτερογενείς μετακινήσεις των μετεγκατεστημένων προσώπων από το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης σε άλλα κράτη μέλη, πράγμα που θα παρεμπόδιζε την αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας απόφασης. Οι αιτούντες θα πρέπει ειδικότερα να ενημερώνονται για τις συνέπειες τυχόν περαιτέρω παράτυπης μετακίνησης εντός των κρατών μελών καθώς και για το γεγονός ότι, εάν το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης τους παρέχει διεθνή προστασία, διαθέτουν, καταρχήν, μόνο τα δικαιώματα που συνδέονται με τη διεθνή προστασία στο εν λόγω κράτος μέλος.
- (33) Επίσης, σύμφωνα με τους στόχους της οδηγίας 2013/33/ΕΕ, η εναρμόνιση των όρων υποδοχής μεταξύ των κρατών μελών θα βοηθήσει να περιοριστούν οι δευτερογενείς μετακινήσεις των αιτούντων διεθνή προστασία, οι οποίες επηρεάζονται από την ποικιλία των όρων υποδοχής. Για την επίτευξη του ίδιου στόχου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να επιβάλλουν υποχρέωση αναφοράς και να παρέχουν στους αιτούντες διεθνή προστασία υλικά μέσα υποδοχής, όπως στέγη, τροφή και ρουχισμό, μόνον σε είδος, καθώς και, όπου αρμόζει, να εξασφαλίζουν ότι οι αιτούντες μεταφέρονται απευθείας στο κράτος μέλος μετεγκατάστασης. Παρομοίως, κατά το διάστημα εξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, όπως προβλέπεται στο κεκτημένο για το άσυλο και το Σένγκεν, εκτός σοβαρών ανθρωπιστικών λόγων, τα κράτη μέλη δεν παρέχουν στους αιτούντες ούτε εθνικά ταξιδιωτικά έγγραφα ούτε άλλα κίνητρα, π.χ. οικονομικά, που θα διευκόλυναν τις παράτυπες μετακινήσεις τους σε άλλα κράτη μέλη. Σε περίπτωση παράτυπων μετακινήσεων σε άλλα κράτη μέλη, οι αιτούντες θα πρέπει να αποστέλλονται πίσω στο κράτος μέλος μετεγκατάστασης, σύμφωνα με τους κανόνες του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013.

⁽¹⁾ Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 60).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπαϊκή Αρχή για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 1).

- (34) Προκειμένου να αποφευχθούν οι δευτερογενείς μετακινήσεις των δικαιούχων της διεθνούς προστασίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώσουν τους δικαιούχους για τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να εισέρχονται νόμιμα και να διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος, και θα πρέπει να δύνανται να επιβάλλουν υποχρέωση αναφοράς. Δυνάμει της οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, τα κράτη μέλη επιβάλλουν στον δικαιούχο διεθνούς προστασίας ο οποίος διαμένει παράτυπα στο έδαφός τους να επιστρέψει αμέσως στο κράτος μέλος μετεγκατάστασης. Σε περίπτωση που το πρόσωπο αρνείται να επιστρέψει εθελοντικά, η μεταφορά στο κράτος μέλος της μετεγκατάστασης γίνεται αναγκαστικά.
- Επιπλέον, εφόσον προβλέπεται στην εθνική του νομοθεσία, σε περίπτωση αναγκαστικής επιστροφής στο κράτος μέλος μετεγκατάστασης, το κράτος μέλος το οποίο επέβαλε την αναγκαστική επιστροφή μπορεί να αποφασίζει να εκδώσει εθνική απαγόρευση εισόδου που θα εμποδίζει τον δικαιούχο να επιστρέψει, για ορισμένο διάστημα, στο έδαφος του συγκεκριμένου κράτους μέλους.
- (35) Δεδομένου ότι ο σκοπός της απόφασης είναι να αντιμετωπιστεί μια επείγουσα κατάσταση και να παρασχεθεί στήριξη στην Ιταλία και την Ελλάδα για να ενισχύσουν τα συστήματα ασύλου, θα πρέπει να τους επιτραπεί να συνάψουν, με τη βοήθεια της Επιτροπής, διμερείς συμφωνίες με την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία για τη μετεγκατάσταση προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης. Οι διακανονισμοί αυτοί θα πρέπει να αποτυπώνουν τα κύρια στοιχεία της παρούσας απόφασης, ιδίως δε τα σχετικά με τη διαδικασία μετεγκατάστασης και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αιτούντων, καθώς και τα σχετικά με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013.
- (36) Η ειδική στήριξη που παρέχεται στην Ιταλία και την Ελλάδα μέσω του προγράμματος μετεγκατάστασης θα πρέπει να συνοδεύεται από πρόσθετα μέτρα, από την άφιξη των υπηκόων τρίτων χωρών στο έδαφος της Ιταλίας ή της Ελλάδας μέχρι την περάτωση όλων των ισχυουσών διαδικασιών, σε συντονισμό με την ΕΥΓΑ και τους άλλους αρμόδιους οργανισμούς, όπως ο Frontex, για να συντονιστεί η επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών που δεν έχουν δικαίωμα να παραμείνουν στο έδαφος, σύμφωνα με την οδηγία 2008/115/ΕΚ.
- (37) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας απόφασης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορούν συνεπώς, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΣΕΕ»). Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα απόφαση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (38) Η παρούσα απόφαση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (39) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, τα εν λόγω κράτη μέλη δεν συμμετέχουν στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύονται από αυτήν ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή της.
- (40) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (41) Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης, η παρούσα απόφαση πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επομένη της ημέρας δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Στόχος

Η παρούσα απόφαση θεσπίζει προσωρινά μέτρα στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας, προκειμένου να τους δοθεί στήριξη για να αντιμετωπίσουν καλύτερα την επείγουσα κατάσταση που έχει προκληθεί λόγω της αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών στα εν λόγω κράτη μέλη.

⁽¹⁾ Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 98).

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «αίτηση διεθνούς προστασίας»: η αίτηση διεθνούς προστασίας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο η) της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
- β) «αιτών»: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή άπατρις ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας για την οποία δεν έχει ακόμη ληφθεί οριστική απόφαση.
- γ) «διεθνής προστασία»: το καθεστώς του πρόσφυγα και το καθεστώς της επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 στοιχεία ε) και ζ), αντίστοιχα, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ.
- δ) «μέλη της οικογένειας»: τα μέλη της οικογένειας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 στοιχείο ζ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- ε) «μετεγκατάσταση»: η μεταφορά του αιτούντος από το έδαφος του κράτους μέλους το οποίο τα κριτήρια που καθορίζονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 υποδεικνύουν ως υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησής του (της) για διεθνή προστασία, στο έδαφος του κράτους μέλους της μετεγκατάστασης.
- στ) «κράτος μέλος της μετεγκατάστασης»: τα κράτη μέλη τα οποία καθίστανται υπεύθυνα για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας του αιτούντος, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013, μετά τη μετεγκατάστασή του στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

1. Η μετεγκατάσταση σύμφωνα με την παρούσα οδηγία πραγματοποιείται μόνο για τους αιτούντες οι οποίοι έχουν καταθέσει τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας στην Ιταλία ή την Ελλάδα και για τους οποίους θα ήταν άλλως υπεύθυνες αυτές βάσει των κριτηρίων για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013.
2. Η μετεγκατάσταση, σύμφωνα με την παρούσα απόφαση, εφαρμόζεται μόνο για τους αιτούντες που ανήκουν σε εθνικότητες για τις οποίες το ποσοστό των αποφάσεων για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας μεταξύ των πρωτοβάθμιων αποφάσεων που εκδίδονται επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα επικαιροποιημένα τριμηνιαία στοιχεία της Eurostat σε ενωσιακό επίπεδο, ανέρχεται σε 75 % ή είναι υψηλότερο. Στην περίπτωση των απατρίδων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής. Οι τριμηνιαίες ενημερώσεις λαμβάνονται υπόψη μόνον στην περίπτωση αιτούντων που δεν έχουν προσδιοριστεί ακόμη ως αιτούντες οι οποίοι θα μπορούσαν να μετεγκατασταθούν σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 4

Μετεγκατάσταση των αιτούντων στα κράτη μέλη

Μετά τη συμφωνία που επετεύχθη μεταξύ των κρατών μελών με το ψήφισμα της 20ής Ιουλίου 2015 των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου, για τη μετεγκατάσταση από την Ιταλία και την Ελλάδα 40 000 προσώπων με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας:

- α) 24 000 αιτούντες θα μετεγκατασταθούν από την Ιταλία στο έδαφος των άλλων κρατών μελών.
- β) 16 000 αιτούντες θα μετεγκατασταθούν από την Ελλάδα στο έδαφος των άλλων κρατών μελών.

⁽¹⁾ Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απατρίδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ L 337 της 20.12.2011, σ. 9).

Άρθρο 5

Διαδικασία μετεγκατάστασης

1. Για τους σκοπούς της διοικητικής συνεργασίας που απαιτείται για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, κάθε κράτος μέλος ορίζει ένα εθνικό σημείο επαφής, η διεύθυνση του οποίου γνωστοποιείται στα άλλα κράτη μέλη και στην ΕΥΥΑ. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, σε συνεννόηση με την ΕΥΥΑ και άλλους αρμόδιους οργανισμούς, για την καθιέρωση άμεσης συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών, μεταξύ άλλων σχετικά με τους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 7.
 2. Τα κράτη μέλη υποδεικνύουν, σε τακτά διαστήματα και οπωσδήποτε ανά τρίμηνο, τον αριθμό των αιτούντων που μπορούν να μετεγκατασταθούν ταχέως στο έδαφός τους, και παρέχουν κάθε άλλη σχετική πληροφορία.
 3. Βάσει αυτών των πληροφοριών, η Ιταλία και η Ελλάδα, με τη βοήθεια της ΕΥΥΑ και, κατά περίπτωση, των αξιωματικών συνδέσμων των κρατών μελών που αναφέρονται στην παράγραφο 8 του παρόντος άρθρου, προσδιορίζουν τους μεμονωμένους αιτούντες που θα μπορούσαν να μετεγκατασταθούν στα άλλα κράτη μέλη και κοινοποιούν, το συντομότερο, κάθε σχετική πληροφορία στα σημεία επαφής των κρατών μελών. Προτεραιότητα δίνεται για τον σκοπό αυτό σε ευάλωτους αιτούντες κατά την έννοια των άρθρων 21 και 22 της οδηγίας 2013/33/ΕΕ.
 4. Βάσει της έγκρισης του κράτους μέλους μετεγκατάστασης, η Ιταλία και η Ελλάδα λαμβάνουν το συντομότερο δυνατό την απόφαση μετεγκατάστασης κάθε προσδιοριζόμενου αιτούντα σε συγκεκριμένο κράτος μέλος μετεγκατάστασης, σε διαβούλευση με την ΕΥΥΑ, και ενημερώνουν τον αιτούντα σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4. Το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης μπορεί να αποφασίσει να μην εγκρίνει τη μετεγκατάσταση του αιτούντος μόνον εφόσον συντρέχουν βάσιμοι λόγοι, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου.
 5. Οι αιτούντες, τα δακτυλικά αποτυπώματα των οποίων απαιτείται να ληφθούν σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013, προτείνονται για μετεγκατάσταση μόνο εφόσον τα δακτυλικά τους αποτυπώματα έχουν ληφθεί και διαβιβαστεί στο κεντρικό σύστημα Eurodac, δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.
 6. Η μεταφορά του αιτούντος στο έδαφος του κράτους μέλους της μετεγκατάστασης πραγματοποιείται το συντομότερο δυνατό μετά την ημερομηνία κοινοποίησης στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο της απόφασης μεταφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 4. Η Ιταλία και η Ελλάδα διαβιβάζουν στο κράτος μέλος μετεγκατάστασης την ημερομηνία και τον χρόνο της μεταφοράς, καθώς και άλλη σχετική πληροφορία.
 7. Τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα να αρνηθούν τη μετεγκατάσταση του αιτούντος μόνον εφόσον συντρέχουν εύλογοι λόγοι να θεωρηθεί κίνδυνος για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, ή εάν συντρέχουν σοβαροί λόγοι για την εφαρμογή των διατάξεων αποκλεισμού όπως ορίζεται στα άρθρα 12 και 17 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ.
 8. Για την εφαρμογή όλων των πτυχών της διαδικασίας μετεγκατάστασης που περιγράφονται στο παρόν άρθρο, τα κράτη μέλη, μετά από ανταλλαγή όλων των σχετικών πληροφοριών, μπορούν να αποφασίσουν να διορίσουν αξιωματικούς συνδέσμους στην Ιταλία και την Ελλάδα.
 9. Κατά το κεκτημένο της ΕΕ, τα κράτη μέλη εκπληρώνουν εις ακέραιον τις υποχρεώσεις τους. Συνεπώς, ο προσδιορισμός, η καταχώριση και η λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων για τη διαδικασία μετεγκατάστασης διασφαλίζονται από την Ιταλία και την Ελλάδα, ενώ θα υλοποιηθούν όλες οι αναγκαίες διευκολύνσεις. Οι αιτούντες που διαφεύγουν τη διαδικασία μετεγκατάστασης αποκλείονται από τη μετεγκατάσταση.
 10. Η διαδικασία μετεγκατάστασης που προβλέπεται στο παρόν άρθρο περατώνεται το συντομότερο δυνατόν και όχι πάνω από δύο μήνες από τη στιγμή της υπόδειξης εκ μέρους του κράτους μέλους μετεγκατάστασης, σύμφωνα με την παράγραφο 2, εκτός εάν η έγκριση εκ μέρους του κράτους μέλους της μετεγκατάστασης που αναφέρεται στην παράγραφο 4 γίνει σε διάστημα λιγότερο από δύο εβδομάδες πριν από τη λήξη του διμήνου. Σε παρόμοια περίπτωση, η προθεσμία για την περάτωση της διαδικασίας μετεγκατάστασης μπορεί να παραταθεί για περαιτέρω διάστημα που δεν υπερβαίνει τις δύο εβδομάδες. Επιπλέον, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί για επιπλέον τέσσερις εβδομάδες, όπου αρμόζει, εάν η Ιταλία και η Ελλάδα δικαιολογούν αντικειμενικά πρακτικά κωλύματα που παρεμποδίζουν τη μεταφορά.
- Εάν η διαδικασία μετεγκατάστασης δεν περατωθεί εντός αυτών των χρονικών ορίων και εκτός εάν η Ιταλία και η Ελλάδα συμφωνήσουν με το κράτος μετεγκατάστασης εύλογη παράταση του χρονικού ορίου, η Ιταλία και η Ελλάδα παραμένουν υπεύθυνες για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013.

11. Μετά τη μετεγκατάσταση του αιτούντος, το κράτος μέλος μετεγκατάστασης λαμβάνει και διαβιβάζει στο κεντρικό σύστημα της Eurodac τα δακτυλικά αποτυπώματα του αιτούντος δυνάμει του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013 και ενημερώνει τα στοιχεία δυνάμει του άρθρου 10 και, κατά περίπτωση, του άρθρου 18 του εν λόγω κανονισμού.

Άρθρο 6

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των αιτούντων διεθνή προστασία οι οποίοι καλύπτονται από την παρούσα απόφαση

1. Το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των κρατών μελών κατά την εφαρμογή της παρούσας απόφασης.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μέλη της οικογένειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης να μετεγκατασταθούν στο έδαφος του ίδιου κράτους μέλους.
3. Πριν από την απόφαση μετεγκατάστασης του αιτούντος, η Ιταλία και η Ελλάδα ενημερώνουν τον αιτούντα σε γλώσσα που κατανοεί ο αιτών ή ευλόγως τεκμαίρεται ότι κατανοεί σχετικά με τη διαδικασία μετεγκατάστασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρούσα απόφαση.
4. Όταν η απόφαση για τη μετεγκατάσταση του αιτούντος έχει ληφθεί και πριν από την πραγματική μεταφορά, η Ιταλία και η Ελλάδα γνωστοποιούν στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο την απόφαση μετεγκατάστασής του εγγράφως. Η απόφαση προσδιορίζει το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης.
5. Ο αιτών ή ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας που εισέρχεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους διαφορετικού από το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης, χωρίς να πληροί τις προϋποθέσεις διαμονής σε αυτό το άλλο κράτος μέλος, υποχρεούται να επιστρέψει αμέσως. Το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης θα δεχθεί και πάλι το εν λόγω πρόσωπο.

Άρθρο 7

Επιχειρησιακή υποστήριξη προς την Ιταλία και την Ελλάδα

1. Προκειμένου να υποστηριχθούν η Ιταλία και η Ελλάδα για καλύτερη αντιμετώπιση των έκτακτων πιέσεων στα συστήματα ασύλου και μετανάστευσης των δύο χωρών, οι οποίες πιέσεις οφείλονται στην τρέχουσα αυξημένη μεταναστευτική πίεση στα εξωτερικά τους σύνορα, τα κράτη μέλη αυξάνουν την επιχειρησιακή υποστήριξη, σε συνεργασία με την Ιταλία και την Ελλάδα, που παρέχουν στον τομέα της διεθνούς προστασίας μέσω των συναφών δραστηριοτήτων που συντονίζονται από την ΕΥΥΑ, τον Frontex και άλλους σχετικούς οργανισμούς, με την απόσπαση ιδίως, όταν αυτό είναι αναγκαίο, εθνικών εμπειρογνομόνων για τις ακόλουθες δραστηριότητες υποστήριξης:
 - a) τον έλεγχο των υπηκόων τρίτων χωρών που φθάνουν στην Ιταλία και την Ελλάδα, ο οποίος περιλαμβάνει τη σαφή τους ταυτοποίηση, τη λήψη και καταχώριση των δακτυλικών αποτυπωμάτων και, όπου δει, την καταχώριση των αιτήσεών τους διεθνούς προστασίας, και, κατ' αίτηση της Ιταλίας ή της Ελλάδας, την αρχική επεξεργασία των αιτήσεών τους·
 - β) την παροχή στους αιτούντες ή τους εν δυνάμει αιτούντες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο μετεγκατάστασης σύμφωνα με την παρούσα απόφαση των πληροφοριών και της ειδικής βοήθειας που ενδέχεται να χρειαστούν·
 - γ) την προετοιμασία και την οργάνωση των επιχειρήσεων επιστροφής για υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι είτε δεν υπέβαλαν αίτηση διεθνούς προστασίας ή των οποίων το δικαίωμα παραμονής στο έδαφος έχει παύσει.
2. Επιπλέον της στήριξης που παρέχεται δυνάμει της παραγράφου 1 και προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή όλων των φάσεων της διαδικασίας μετεγκατάστασης, παρέχεται ειδική υποστήριξη, όπου αρμόζει, στην Ιταλία και την Ελλάδα, μέσω σχετικών ενεργειών, τις οποίες συντονίζουν η ΕΥΥΑ, ο Frontex και οι λοιποί αρμόδιοι οργανισμοί.

Άρθρο 8

Συμπληρωματικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν από την Ιταλία και την Ελλάδα

1. Η Ιταλία και η Ελλάδα υποβάλλουν καθεμία, στις 16 Σεπτεμβρίου 2015, οδικό χάρτη στην Επιτροπή, ο οποίος θα περιλαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα στους τομείς του ασύλου, της πρώτης υποδοχής και του επαναπατρισμού, ενισχύοντας την ικανότητα, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων τους στους τομείς αυτούς, και λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίσουν την κατάλληλη εφαρμογή της παρούσας απόφασης. Η Ιταλία και η Ελλάδα εφαρμόζουν πλήρως τον εν λόγω οδικό χάρτη.

2. Αν η Ιταλία ή η Ελλάδα δεν συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει, αφού δώσει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος τη δυνατότητα να εκφράσει τις απόψεις του, να αναστείλει την εφαρμογή της παρούσας απόφασης για το συγκεκριμένο κράτος μέλος για χρονική περίοδο έως τριών μηνών. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει άπαξ να επεκτείνει αυτή την αναστολή για περαιτέρω περίοδο έως τριών μηνών. Η εν λόγω αναστολή δεν επηρεάζει τις μεταφορές αιτούντων που εκκρεμούν μετά την έγκριση του κράτους μέλους της μετεγκατάστασης δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 4.

Άρθρο 9

Περαιτέρω καταστάσεις επείγουσας ανάγκης

Σε περίπτωση επείγουσας κατάστασης η οποία προκαλείται λόγω της αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών σε ένα κράτος μέλος, το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να θεσπίσει προσωρινά μέτρα υπέρ του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, την αναστολή της συμμετοχής του εν λόγω κράτους μέλους στη μετεγκατάσταση, όπως προβλέπεται στην παρούσα απόφαση, καθώς και πιθανά αντισταθμιστικά μέτρα για την Ιταλία και την Ελλάδα.

Άρθρο 10

Χρηματοδοτική στήριξη

Το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης εισπράττει κατ' αποκοπή ποσό 6 000 ευρώ για κάθε μετεγκαθιστώμενο πρόσωπο σύμφωνα με την παρούσα απόφαση. Αυτή η χρηματοδοτική στήριξη υλοποιείται με την εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπονται στο άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 516/2014.

Άρθρο 11

Συνεργασία με τις συνδεδεμένες χώρες

Με τη συνδρομή της Επιτροπής, μπορούν να συναφθούν διμερείς διακανονισμοί μεταξύ Ιταλίας και, αντιστοίχως, Ισλανδίας, Λιχτενστάιν, Νορβηγίας και Ελβετίας, και μεταξύ Ελλάδας και, αντιστοίχως, Ισλανδίας, Λιχτενστάιν, Νορβηγίας και Ελβετίας, για τη μετεγκατάσταση αιτούντων από το έδαφος της Ιταλίας και της Ελλάδας στο έδαφος των χωρών αυτών. Τα κύρια στοιχεία της παρούσας απόφασης, ιδίως δε τα σχετικά με τη διαδικασία μετεγκατάστασης και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αιτούντων, λαμβάνονται δεόντως υπόψη σε αυτούς τους διακανονισμούς.

Άρθρο 12

Υποβολή εκθέσεων

Βάσει των πληροφοριών που παρέχονται από τα κράτη μέλη και τους αρμόδιους οργανισμούς, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο κάθε έξι μήνες έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης.

Με βάση τις πληροφορίες που παρέχουν η Ιταλία και η Ελλάδα, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο κάθε έξι μήνες έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των οδικών χαρτών που αναφέρονται στο άρθρο 8.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
2. Εφαρμόζεται έως τις 17 Σεπτεμβρίου 2017.

3. Εφαρμόζεται σε πρόσωπα που φθάνουν στο έδαφος της Ιταλίας ή της Ελλάδας από τις 16 Σεπτεμβρίου 2015 έως τις 17 Σεπτεμβρίου 2017, καθώς και στους αιτούντες που έχουν φτάσει στο έδαφος των εν λόγω κρατών μελών από τις 15 Αυγούστου 2015 και μετά.

Βρυξέλλες, 14 Σεπτεμβρίου 2015.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
J. ASSELBORN
